

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: : ДАА-2025/27/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.Shinjenmagadlahui.ezshaudit.mn Улаанбаатар хот 2025 он</p>	<p>Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ш.Мөнхбаяр Утас: 70373089, 99023682 Цахим хаяг: Munkhbayarsh@audit.gov.mn Аудитын менежер: У.Батсүрэн Утас: 99036806 Цахим хаяг: Batsurenu@audit.gov.mn Ахлах аудитор: С.Батцэцэг Утас: 99377479 Цахим хаяг: Battsetsegs@audit.gov.mn Аудит гүйцэтгэсэн: Шинжлэн магадлахуй ЭЗШ аудит ХХК Утас: 99197346, 88114867 Цахим хаяг: Shinjenmagadlahui.audit@gmail.com</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг	
Аудитын гол асуудал.....	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	18
4.1 Ерөнхий зүйл.....	18
4.2 Материаллаг байдал	19
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	19
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	19
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	19
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	20
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	20
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	20
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	21
5.1 Төлбөрийн акт	21
5.2 Албан шаардлага	21
5.3 Зөвлөмж	21
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	22

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ЗГ	Засгийн газар
ИТХ	иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл

**ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Бурхантын гудамж-1, 14 дүгээр баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059,
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darkhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ДАРХАН СУМЫН
22 ДУГААР ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
М.УРАНЧИМЭГ ТАНАА**

Аудит, өд. дт № *113*

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэгийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэгийн 2024 оны нийт төсвийн зарцуулалт тайлант онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээнд зориулан зарцуулахаар төлөвлөсөн төсвийн гүйцэтгэл 80,7 хувийн биелэлттэй байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 128 дугаар тогтоолоор төрийн албан хаагчдын цалингийн хэмжээг нэмэгдүүлснээр тус цэцэрлэгийн цалингийн зардал 915,500.67 мянган төгрөг болж өнгөрсөн оны гүйцэтгэлээс 44,3 хувиар өссөн байна.

4525020138

Бусад асуудлын хэсэг

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэг нь байгууллагын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 6 зорилтын хүрээнд ажлаа төлөвлөж , хэрэгжилт нь 96.0 хувийн биелэлттэй ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ш.МӨНХБАЯР

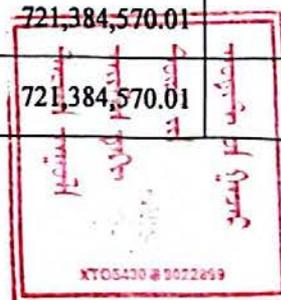
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

СТ-1А

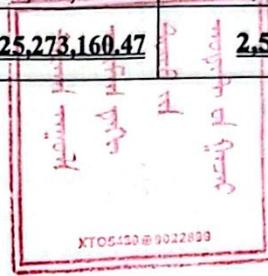
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Данс	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	134,344,051.21	361,015,209.15
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	78,142,639.17	294,996,513.26
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	78,142,639.17	294,996,513.26
3121	Төгрөг	78,142,639.17	294,996,513.26
31211	Төрийн сангийн харилцах	78,142,639.17	294,996,513.26
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	56,201,412.04	66,018,695.89
351	Түүхий эд материал	1,330,930.00	1,555,400.00
3513	Эм боох материал	1,330,930.00	1,555,400.00
354	Хангамжийн материал	54,870,482.04	64,463,295.89
3541	Бичиг хэргийн материал	13,062,580.00	18,207,580.00
3542	Аж ахуйн материал	16,696,367.04	31,987,767.04
3545	Барилгын засварын материал	1,320,000.00	-
3546	Хүнсний материал	15,015,860.00	5,492,273.85
3547	Бусад хангамжийн материал	8,775,675.00	8,775,675.00
II	<u>ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН</u>	<u>1,990,929,109.26</u>	<u>2,173,668,915.18</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,990,929,109.26	2,173,668,915.18
392	Биет хөрөнгө	1,618,916,894.07	1,801,656,700.19
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,686,027,389.65	1,872,502,605.65
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(164,021,789.57)	(186,096,703.82)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	52,335,082.00	90,586,382.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(30,727,514.08)	(39,218,219.18)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	25,661,167.86	26,451,167.86
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(14,213,354.45)	(18,073,836.11)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	107,864,780.09	107,864,780.09
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(44,974,612.92)	(53,325,221.79)
39217	Ном	965,745.49	965,745.49
393	Биет бус хөрөнгө	372,012,215.19	372,012,214.99
39301	Програм хангамж	1,124,300.00	1,124,300.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,068,084.81)	(1,068,085.01)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	371,956,000.00	371,956,000.00
III	<u>НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II</u>	<u>2,125,273,160.47</u>	<u>2,534,684,124.33</u>
V	<u>ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН</u>	<u>2,125,273,160.47</u>	<u>2,534,684,124.33</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,125,273,160.47	2,534,684,124.33
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	721,384,570.01	721,384,570.01
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	721,384,570.01	721,384,570.01

512	Хуримтлагдсан үр дүн	(356,392,852.14)	53,018,111.72
5121	Өмнөх үеийн үр дүн	(356,392,852.14)	(356,392,852.14)
5122	Тайлант үеийн үр дүн		409,410,963.86
513	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,760,281,442.60	1,760,281,442.60
VI	<u>ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ</u> <u>ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V</u>	<u>2,125,273,160.47</u>	<u>2,534,684,124.33</u>

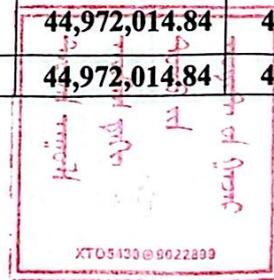
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

СТ-2А
/Төгрөгөөр/

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	999,828,833.00	1,729,822,516.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	20,208,533.00	219,716,716.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	20,208,533.00	219,716,716.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	16,247,663.00	219,716,716.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	3,960,870.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	979,620,300.00	1,510,105,800.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	938,410,900.00	1,452,055,800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	938,410,900.00	1,452,055,800.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	41,209,400.00	58,050,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	41,209,400.00	58,050,000.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	954,856,818.16	1,320,411,552.14
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	954,856,818.16	1,320,411,552.14
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	948,196,134.11	1,305,067,709.48
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	634,363,537.72	915,500,672.57
210101	Үндсэн цалин	444,596,000.48	625,103,097.03
210102	Нэмэгдэл	169,040,750.62	255,001,562.67
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,192,995.75	888,000.00
210104	Урамшуулал	16,533,790.87	34,508,012.87
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	80,413,083.61	114,792,429.34
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,531,323.04	79,613,284.94
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,535,129.03	9,277,573.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,118,003.19	4,526,586.84
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,182,986.45	4,235,014.33
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,045,641.90	17,139,969.67
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,572,199.95	43,801,157.34
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,343,658.72	7,856,351.74
210302	Түлш, халаалт	19,512,578.71	23,637,656.68
210303	Цэвэр, бохир ус	11,715,962.52	12,307,148.92
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	125,000.00	20,000.00
210401	Бичиг хэрэг	125,000.00	-
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		20,000.00

2105	Нормативт зардал	118,593,399.10	140,098,450.15
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	84,715.00	-
210502	Хоол, хүнс	118,508,684.10	140,098,450.15
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	13,800,000.00
210604	Урсгал засвар	-	13,800,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,843,500.00	1,605,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,843,500.00	1,605,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	73,285,413.73	75,450,000.08
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,061,129.29	24,321,930.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,771,900.00	8,351,360.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	56,452,384.44	42,776,710.08
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,660,684.05	15,343,842.66
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,323,484.00	13,595,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,323,484.00	13,595,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		1,748,842.66
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		1,748,842.66
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	337,200.05	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	337,200.05	-
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	44,972,014.84	409,410,963.86
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	44,972,014.84	409,410,963.86

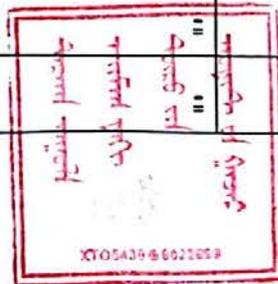
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	979,620,300.00	1,510,105,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	979,620,300.00	1,510,105,800.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	938,410,900.00	1,452,055,800.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	938,410,900.00	1,452,055,800.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	41,209,400.00	58,050,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	41,209,400.00	58,050,000.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	914,991,199.72	1,287,452,125.91
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	914,991,199.72	1,287,452,125.91
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	908,330,515.67	1,272,108,283.25
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	634,363,537.72	915,500,672.57
210101	Үндсэн цалин	429,680,809.07	625,103,097.01
210102	Нэмэгдэл	183,955,942.03	255,001,562.69
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,192,995.75	888,000.00
210104	Урамшуулал	16,533,790.87	34,508,012.87
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	80,413,083.61	114,792,429.34
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,531,323.04	79,613,284.94
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,535,129.03	9,277,573.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,118,003.19	4,526,586.84
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,182,986.45	4,235,014.33
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,045,641.90	17,139,969.67
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,572,199.95	43,801,157.34
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,343,658.72	7,856,351.74
210302	Түлш, халаалт	19,512,578.71	23,637,656.68
210303	Цэвэр, бохир ус	11,715,962.52	12,307,148.92
2105	Нормативт зардал	120,543,620.10	130,574,864.00
210502	Хоол, хүнс	120,543,620.10	130,574,864.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,300,000.00	12,500,000.00
210604	Урсгал засвар	1,300,000.00	12,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,843,500.00	3,081,000.00

ХТ054336 9072359

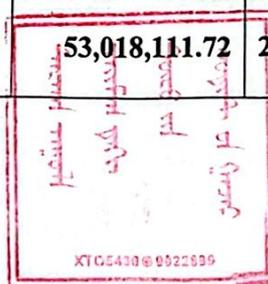
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,843,500.00	3,081,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,294,574.29	51,858,160.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,463,064.29	38,286,300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,831,510.00	13,571,860.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,660,684.05	15,343,842.66
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,323,484.00	13,595,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,323,484.00	13,595,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	1,748,842.66
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	1,748,842.66
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	337,200.05	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	337,200.05	-
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)-(1)-(2)	64,629,100.28	222,653,674.09
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	-	5,799,800.00
	Дотоод эх үүсвэрээр	-	5,799,800.00
222001	Тоног төхөөрөмж	-	2,500,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	-	3,299,800.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)-(4)-(5)	-	(5,799,800.00)
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)-(3)+(6)+(7)	64,629,100.28	216,853,874.09
31	<u>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл</u>		<u>78,142,639.17</u>
31	<u>Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл</u>		<u>294,996,513.26</u>

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/Төгрөгөөр/

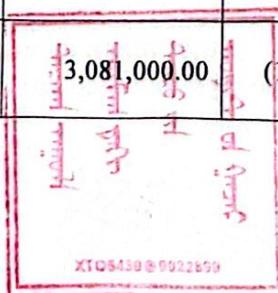
Үзүүлэлт	Засгийн газрын сан	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	ЗГ-н хувь оролцооны дүн
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	721,384,570.01	1,760,281,442.60	(356,392,852.14)	2,125,273,160.47
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	--	-	--
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	409,410,963.86	409,410,963.86
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	721,384,570.01	1,760,281,442.60	(356,392,852.14)	2,125,273,160.47
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	--	-
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	--	-	--	-
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	409,410,963.86	409,410,963.86
2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	721,384,570.01	1,760,281,442.60	53,018,111.72	2,534,684,124.33

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,602,504,000.00	1,291,503,083.25	(311,000,916.75)	80.59
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,602,504,000.00	1,291,503,083.25	(311,000,916.75)	80.59
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,588,909,000.00	1,277,908,083.25	(311,000,916.75)	80.43
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,160,462,000.00	915,500,672.57	(244,961,327.43)	78.89
210101	Үндсэн цалин	839,642,500.00	625,103,097.01	(214,539,402.99)	74.45
210102	Нэмэгдэл	298,617,700.00	255,001,562.69	(43,616,137.31)	85.39
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		888,000.00	888,000.00	
210104	Урамшуулал	22,201,800.00	34,508,012.87	12,306,212.87	155.43
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	133,707,900.00	114,792,429.34	(18,915,470.66)	85.85
210201	Тэтгэврийн даатгал	90,924,200.00	79,613,284.94	(11,310,915.06)	87.56
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,693,800.00	9,277,573.56	(1,416,226.44)	86.76
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,348,200.00	4,526,586.84	(821,613.16)	84.64
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,348,200.00	4,235,014.33	(1,113,185.67)	79.19
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,393,500.00	17,139,969.67	(4,253,530.33)	80.12
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	59,805,700.00	43,801,157.34	(16,004,542.66)	73.24
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,013,800.00	7,856,351.74	(3,157,448.26)	71.33
210302	Түлш, халаалт	28,951,100.00	23,637,656.68	(5,313,443.32)	81.65
210303	Цэвэр, бохир ус	19,840,800.00	12,307,148.92	(7,533,651.08)	62.03
2105	Нормативт зардал	151,519,300.00	130,574,864.00	(20,944,436.00)	86.18
210502	Хоол, хүнс	151,519,300.00	130,574,864.00	(20,944,436.00)	86.18
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,500,000.00	12,500,000.00	-	100.00
210604	Урсгал засвар	12,500,000.00	12,500,000.00	-	100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,471,000.00	3,081,000.00	(1,390,000.00)	68.91
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,471,000.00	3,081,000.00	(1,390,000.00)	68.91

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	66,443,100.00	57,657,960.00	(8,785,140.00)	86.78
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,842,500.00	44,086,100.00	(8,756,400.00)	83.43
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,600,600.00	13,571,860.00	(28,740.00)	99.79
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	13,595,000.00	13,595,000.00	-	100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,595,000.00	13,595,000.00	-	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,595,000.00	13,595,000.00	-	100.00
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,602,504,000.00	1,508,356,957.34	(94,147,042.66)	94.13
131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,530,198,300.00	1,452,055,800.00	(78,142,500.00)	94.89
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,530,198,300.00	1,452,055,800.00	(78,142,500.00)	94.89
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	72,305,700.00	56,301,157.34	(16,004,542.66)	77.87
132001	Орон нутгийн төсвөөс	72,305,700.00	56,301,157.34	(16,004,542.66)	77.87
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	78,142,639.17	78,142,639.17	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	294,996,513.26	294,996,513.26	-
2	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	100
3	Төсвийн байгууллага	1	1	-	100
5	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	39	39	-	100
6	Удирдах ажилтан	1	1	-	100
7	Гүйцэтгэх ажилтан	32	32	-	100
8	Үйлчлэх ажилтан	6	6	-	100
10	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	215	172	43	80

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан байхгүй байна.

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэг нь " Хүүхэд бүрийн онцлогт тохирсон , тэдний ялгаатай байдалд нийцсэн , сургалтын орчин олон хэлбэрт сургалтын арга зүйг туршин хэрэгжүүлэхэд бүх талын хамтын ажиллагаа " гэсэн эрхэм зорилгын хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа болно. Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын

мөрийн хөтөлбөр, Боловсролын яам, аймгийн Боловсролын газрын зорилго зорилтыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд багшлахуй болон суралцахуйн олон хувилбарт арга зүйг туршин хэрэгжүүлж сурлагын чанар, үр дүнг дээшлүүлнэ.

Зорилт:

- Ажлын байранд МХБ-ын хамтын хамтын ажиллагааны үр дүнг сайжруулж багшийн тасралтгүй хөгжлийг дэмжсэнээр багшлахуйн чадварт ахиц гаргах
- Бага насны хүүхдийг өөртөө итгэлтэйгээр суралцах бүтээлч орчныг бүрдүүлж сургалтын интеграцид суурилсан хүүхдийн суралцахуйн үйлийг дэмжин хөгжүүлэх
- Хүүхдийн хөгжлийн ялгаатай, хэрэгцээтэй байдлыг ганцаарчилсан сургалтын хөтөлбөрөөр дэмжиж тэдэнд зориулсан арга зүй, хэрэглэгдэхүүний сантай болох
- Байгууллагын тулгамдсан асуудлаа тодорхойлон тэргүүлэх зорилтуудыг хангахуйц багшлахуй болон суралцахуйн менежментийн загвар боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
- Хоол үйлдвэрлэлийн ажлыг чанаржуулж хоолны нэр төрөл, илчлэг, амт чанарт ахиц гаргаж хүүхдийн бие бялдар өсөлт хөгжлийг дэмжин ажиллах
- Хүүхэд хамгааллыг хуулийг судлан хэрэгжүүлэх багш, эцэг эхийн хамтын ажиллагаа, тэгш оролцоог хангасан олон талт ажлыг зохион байгуулж, үр дүнг тооцон ажиллах

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 01 дүгээр сарын 17 ний өдрийн 25 дугаар тогтоол. Боловсролын сургалтын байгууллагын үйл ажиллагааны болон багшийн ажлын гүйцэтгэл, үнэлгээний үр дүнд үндэслэн олгох нэмэлт урамшууллыг санхүүжүүлэх тухай журам батлах тухай
- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 01 дүгээр сарын 25ний өдрийн 39 дүгээр тогтоол. Хувьсах зардлын хэмжээ, итгэлцүүр журам батлах тухай
- Боловсрол шинжлэх ухааны сайд, сангийн сайдын хамтарсан 2021 оны 02 дугаар сарын 26ний өдрийн А/85, А/34 тушаал. Орон тооны хязгаарын жишигнорматив батлах тухай
- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 02 дугаар сарын 26ний өдрийн 82 дугаар тогтоол. Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид орон нутагт ажилласны нэмэгдэл олгох журам
- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 06ний өдрийн 84 дүгээр тогтоол. Төрийн үйлчилгээний албан тушаалын зэрэглэл, албан тушаалын жагсаалтыг шинэчлэн тогтоох тухай
- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 06ний өдрийн 103 дугаар тогтоол. Багш, багш мэргэжлээр суралцагч болон багш ажилтны хүүхдийг тэргүүлэх эрэлттэй мэргэжлээр суралцахад төрөөс дэмжлэг үзүүлэх журам
- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 06ний өдрийн 104 дүгээр тогтоол. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургууль, мэргэжлийн боловсролын сургууль, политехник, коллежийн багш ажилтанд мөнгөн тэтгэмж олгох журам
- Монгол улсын сангийн сайдын 2024 оны 04 дүгээр сарын 01ний өдрийн А/52 тушаал. Дотоод албан томилолтын зардлын хэмжээг шинэчлэн батлах тухай
- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 27ний өдрийн 128 дугаар тогтоол. Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

- Боловсрол шинжлэх ухааны сайдын 2024 оны 04 дүгээр сарын 18ний өдрийн А/181 дүгээр тогтоол. Цэцэрлэг , ерөнхий боловсролын сургуульд олгох тоног төхөөрөмжийн нөхөн хангалтын санхүүжилтийн хуваарилалт батлах тухай
- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 05 дугаар сарын 01ний өдрийн 193 дугаар тогтоол. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн цэцэрлэг , ерөнхий боловсролын сургууль, мэргэжлийн боловсролын сургууль, политехник, коллежийн багш ажилтанд мөнгөн тэтгэмж олгох журамд өөрчлөлт оруулах тухай
- Монгол улсын засгийн газрын 2024 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдрийн 237 дугаар тогтоол. Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоолны зардлын хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Дархан-Уул аймаг Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэг 2024 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг *аккруэл* сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэгийн 2024 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2025 оны А/3 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 409,410.9 мянган төгрөгөөр буюу 19,2 хувиар дахин өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	78,142.64	294,996.51	216,853.87
Бараа материал	56,201.41	66,018.69	9,817.28
Үндсэн хөрөнгө	1,990,929.11	2,173,668.91	182,739.8
Нийт хөрөнгө	2,125,273.16	2,534,684.11	409,410.96
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	2,125,273.16	2,534,684.12	409,410.96
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	2,125,273.16	2,534,684.11	409,410.96

Хүснэгтээс харахад, өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий дараах өөрчлөлтүүд гарсан байна. Үүнд:

- Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл өмнөх оноос 216,853.87 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

- Эхний үлдэгдэл 78,142.6 мянган төгрөг, тайлант оны эцэст 294,996.51 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй 216,853.87 төгрөгөөр өссөн нь оны эцэст санхүүжилт нэмэгдэж орж ирсэнтэй холбоотой байна.
- Бараа материалын үлдэгдэл өмнөх оноос 9,817.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь 56,201.4 мянган төгрөгийн эхний үлдэгдэлтэй ба тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 185,082.6 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, нийт 175,265.3 мянган төгрөгөөр хасагдаж, эцсийн үлдэгдэл 66,018.69 мянган төгрөг байна. Өмнөх оноос өссөн шалтгаан нь аж ахуйн материалын нөөц нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.
- Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл өмнөх оноос 182,739.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн ба 1,990,929.1 мянган төгрөгийн эхний үлдэгдэлтэй ба тайлант онд бусдаар нэмэгдсэн 33,241.5 мянга, дээврийн засварын капитажуулалт 186,475.2 мянга төгрөг, төсвийн хөрөнгөөр 5,799.0 мянган төгрөг нийт 225,516.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, тайлант хугацаанд 42,776.7 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулагдаж, тайлант онд нийт 297,782.6 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулж үндсэн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 2,173,668.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.
- Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 2,534,684.12 мянган төгрөг болж 409,410.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.
- Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэг нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31 өдрийн байдлаар өр, авлага гаргаагүй ажилласан.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2024 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 1,530,198.3 мянга, орон нутгийн төсвөөс 58,050.0 мянга, нийт зарлагыг 1,293,251.9 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас урсгал зардлыг 0 мянган төгрөг, тогтмол зардлыг мянган 14,255.7 төгрөгөөр тус тус бууруулж, улсын төсвийг 1,530,198.3 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвийн санхүүжих дүнг 58,050.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 8 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,530,198.3 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс, 58,050.0 мянган төгрөгийг орон нутгаас бүрдүүлсэн байна.

Тайлант онд орон нутгийн санхүүжилтээс 1,748.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн.

Төсвийн зардлын нийт гүйцэтгэл 1,291,503.0 мянган төгрөг буюу 80,59 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны цалингийн зардлаас 244,961.3 мянган төгрөг, орон нутгийн санхүүжилтаас 14,255.7 дутуу санхүүжилт орсон ба байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардаас 1,748.8 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардал 10,175.3 мянган төгрөг, ажил олгогчийн нийгмийн даатгалаас 18,915.4 мянган төгрөг

, хоол хүнсний зардал 20,944.4 мянган төгрөгийг хэмнэлт үүссэнээс 311,000.9 мянган төгрөгийн хэмнэлттэй болно.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
1.1	80233-Хүүхэд хамгаалал	2,055.50	2,000.00	(55.50)	97.30
1.2	81605- Эрүүл мэндийг дэмжих	4,739.80	2,232.00	(2,507.80)	47.09
1.3	81807- Цэцэрлэгийн хүүхдийн хоол	151,519.30	130,574.86	(20,944.44)	86.18
1.4	81816- Хүүхдэд ээлтэй сургалтын орчин	5,723.80	5,699.80	(24.00)	99.58
1.5	81823- Боловсролын багшийн сургалт	3,145.80	1,250.00	(1,895.80)	39.74
1.6	81834- Боловсролын стандарт сургалт	1,310,786.40	1,041,493.54	(269,292.86)	79.46
1.7	81835- сургалтын хэвийн үйл ажиллагааг хангах	42,307.70	42,031.71	(275.99)	99.35
1.8	83603-дээд шатны төсөвөөс хуваарилсан	9,920.00	9,920.00	-	100.00
2	80111- Нийтлэг үйлчилгээ	72,305.70	56,301.15	(16,004.55)	77.87
Нийт дүн:		1,602,504.00	1,291,503.06	(311,000.94)	80.59

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээ, багшийн сургалтын зардал, хүүхэд хамгаалал, нөхөн хангалтын зардал, ариутгал цэвэрлэгээний бодис худалдан авах, томилолт, бага үнэтэй түргэн элэгдэх зардал, бичиг хэрэг, шуудан холбоо интернэтийн зардал, төлбөр хураамжийн зардлууд багтсан ба нийт 14,262.8 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

2024 онд батлагдсан орон тоо 39 ажилтан албан хаагчтай. 2024 оны 02 дугаарын сарын 26-ны өдрийн А/85, А/34 Боловсрол шинжлэх ухааны сайд, Сангийн сайдын хамтарсан “Орон тооны хязгаарын жишиг норматив” -ын дагуу 44 орон болж өөрчлөлт орсон.

Ахмад настны тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.7-д “Ахмадын сан” байгуулах хуулийн хэрэгжилтийн биелэлт байхгүй байна. Ахмадын сангийн судалгаагаар тус цэцэрлэгийн өндөр настан 18 ахмад байгаа боловч ахмадын сан байгуулаагүй байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “Нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансанд орлого, зарлагын гүйлгээ байхгүй байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээ хэрэгжээгүй байна.

Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл бичих

Байгууллагын ДААЦ22/20240102001 кодтой хүүхдийн хоол хүнсний материал худалдан авах нээлттэй тендерийг бараа худалдан авах тендер шалгаруулалтын жишиг баримт бичигээр боловсруулан 6 багцаар хууль дүрмийн дагуу будаа зарласан болно. 5 дахь тендэр дээр " өмнө чонос " ххк 2 ба 4 дүгээр багц дээр шалгарч 2024 оны 08 дугаар сарын 08-ний өдрийн үнэлгээний хорооны хурлаар шийдвэрлэн 36,457,011 төгрөгийн бараа нийлүүлэх гэрээг байгуулсан болно. Бусад 4-н багц дээр оролцогч байгууллага орж ирээгүй нь улмаас шууд худалдан авалт хийж "Арцат алтайн уулс" ХХК, "Таван тойн" ХХК, "Мөнх-Ундрэм" ХХК-тай дараагийн тендер шалгарах хүртэлх хугацаатайгаар гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Мөн энэ оны 10-р сараас Боловсролын газраас зарласан мах махан бүтээгдэхүүн багц дээр "МонМийт" ХХК шалгарч цахим дэлгүүрт байршуулсанаар 10-р сараас мах махан бүтээгдэхүүн багц дээр цахим дэлгүүрээс худалдан авалтаа хийж цааш 3 багцаар дахин тендер зарлан оролцогч орж ирээгүй тул дахин зарлахаар төлөвлөсөн.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэгийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах санхүүгийн тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмж тусгасан болно.

Аудитыг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газартай байгуулсан гэрээний дагуу "Шинжлэн магадлахуй ЭЗШ аудит" ХХК-ийн аудитор Б.Хоролбат гүйцэтгэж, анхан шатны чанарын хяналтыг аудитын менежер Л.Магсаржалам, гүйцэтгэх захирал С.Оргил нар дараагийн шатны чанарын хяналтыг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор С.Батцэцэг, аудитын менежер У.Батсүрэн, дарга, тэргүүлэх аудитор Ш.Мөнхбаяр нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэг нь 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг "Шинжлэн магадлахуй ЭЗШ аудит" ХХК-д 2025 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 06 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр үр дүнгийн тайлан дахь нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайлан дахь нийт зардал 954,856.8 мянган төгрөгөөс 2 хувиар буюу 19,097.1 мянган төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэг нь тодорхой ажлуудыг зохион байгуулж, цалин, нийгмийн даатгалын шитгэлийн зардлыг 263,876.7 мянган төгрөг, бараа

үйлчилгээний зардлыг 8,785.1 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсан байна. Мөн Засгийн газрын 2024 оны 12 сарын 25-ны өдрийн 238 дугаар тогтоолоор 2025 оны 01 дүгээр сараас цалин хөлс 6 хувиар нэмэх шийдвэрээр төсөв нэмж өгснөөс шалтгаалсан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан 4 төрлийн мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамааруулан шалгалаа.

Дархан-Уул аймгийн 22 дугаар цэцэрлэг нь 2024 онд мэдээлбэл зохих 166 мэдээллийн хуульд заасан хугацаанд бүрэн байршуулсан байгаа тул шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хүрээнд гарсан алдаа, зөрчилтэй асуудал байхгүй. Ахмад настны тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.7-д " Энэ хуулийн 14.6-д заасан арга хэмжээнд зориулан аж ахуйн нэгж, байгууллага өөрийн төсөв, үйл ажиллагааны орлогоосоо төсвийн байгууллага тухайн жилийн төсөвт тусган цалингийн нийт сангийн гурав хүртэл хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгөөр "Ахмадын сан" байгуулах" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Ахмад настны тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.7-д заасны дагуу "Ахмадын сан" байгуулж, Засгийн газрын 2024 оны 243 дугаар тогтоолоор баталсан "Ахмадын сан байгуулан ажиллах журам"-ын дагуу сангийн хөрөнгийг бүрдүүлж зарцуулан, гүйцэтгэлийг тайлагнаж, хяналт тавьж ажиллах талаар зөвлөмж хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 22 дугаар цэцэрлэгийн 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны аудитаар цалингийн зардлын данстай холбоотой 2,922.4 мянган төгрөг, материалын зардлын данстай холбоотой 5,485.2 мянган төгрөгийн нийт 8,407.6 мянган төгрөгийн зөвлөмж өгсөн ба хэрэгжилийг шалгахад 100 хувь биелүүлсэн байна.

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт	Биелэлт
----------	------------------------	---------

	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	1	8,407.6	1	8,407.6	100.0
Нийт дүн	1	8,407.6	1	8,407.6	100.0

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Боловсролын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 01 дүгээр сарын 12-ны өдөр 1,175,325.4 мянган төгрөгийн төсвийн хуваарь батлагдаж ирсэн. Мөн 2024 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдөр 132,277.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж харилцах дансны үлдэгдэл өсөж төсвийн гүйцэтгэл 82.5 хувьтай гарсан байна. Иймд төсвийн төлөвлөлттэй холбоотой асуудлыг дараагийн шатны аудитаар шалгаж, шийдэл гаргах нь зүйтэй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 1,469.6 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрсэн тул цаашид үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж ажиллах 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогоогүй болно.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөөгүй болно.

5.3 Зөвлөмж

5.3.1. Бараа материал данстай холбоотой асуудал

5.3.1.1 Илрүүлэлт:

Байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр 4 дүгээр түвшинд үнэлэгдэж, ажилтнуудад 7,341,300.0 төгрөг олгохдоо 1,019,625.0 төгрөгийн НДШ, 449,995.0 төгрөг ХХОАТ төгрөг тус тус дутуу суутгасан нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1.3-д "ажил олгогчоос даатгуулагчид мөнгөн хэлбэрээр олгосон хоол, унаа, түлээ, нүүрсний үнийн хөнгөлөлт, орон сууцны ашиглалтын төлбөр, тэдгээртэй адилтгах бусад орлого, сар, улирал, жилийн ажлын үр дүнг харгалзан олгосон шагнал, урамшуулал", Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1-д "Албан татвар төлөгчийн цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлогод дараах орлогыг хамруулна", 7.1.1-д "ажил олгогчтой байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээнд заасны дагуу авч байгаа үндсэн цалин, нэмэгдэл хөлс, нэмэгдэл, шагнал, урамшуулал, амралтын олговор, тэтгэвэр, тэтгэмж, тэдгээртэй адилтгах бусад орлого" заалттай нийцэхгүй байгаа нь "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

5.3.1.2 Өгсөн зөвлөмж:

НДШимтгэл, ХХОАТ-ын тооцоог хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаж цаашид дахин давтан гаргахгүй байх.

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5²-д заасан хугацаанд ирүүлж, биелэлтийг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 05 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

² Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
НДШ, ХХОАТ суутгаагүй	1	1,469.6					1	1,469.6				
Дүн	2	1,469.6					2	1,469.6				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил										
Ахмадын сан байгуулж, хөрөнгө мөнгө төвлөрүүлээгүй	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Дүн	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-